

درس عربی در کنکور سراسری حاوی سؤالات مختلفی است از جمله: ترجمه، تعریب، قواعد، درک مطلب، حرکت‌گذاری و تجزیه و ترکیب است. تمامی مباحث غیر از درک مطلب قانون‌پذیر بوده و با یادگیری نکات مربوط به آن‌ها قابل پاسخ‌گویی می‌باشند.

مبحث درک مطلب قانون‌پذیر نبوده و با یک مهارت خاص نمی‌توان به آن پاسخ داد. این مبحث سدی است که دانش‌آموزان تنها با عبور از آن می‌توانند به درصد بالایی در درس عربی دست یابند. مهم‌ترین و در عین حال ساده‌ترین راه تقویت مهارت در پاسخ‌گویی به سؤالات درک مطلب، تکرار و تمرین است، به طوری که بسیاری از مشاوران برای دانش‌آموزانی که در این مبحث ضعیف هستند، پیشنهاد می‌کنند در یک دوره‌ی زمانی، هر روز به یک درک مطلب کنکور پاسخ دهند. این کتاب حاوی ۱۰۰ درک مطلب از کنکورهای سراسری است که در سه سطح و از آسان به دشوار آورده شده‌اند. ویژگی منحصر به فرد این کتاب، لغت‌نامه‌ای است که کنار هر درک مطلب قرار داده شده تا چنانچه دایره‌ی واژگانی شما قوی نیست در مراحل اولیه برای ترجمه‌ی صحیح متن از آن استفاده کنید زیرا اولین قدم، ترجمه‌ی صحیح متن درک مطلب است. سعی کنید کم‌کم بدون استفاده از لغت‌نامه، سؤالات را پاسخ دهید تا به تدریج سرعت و مهارت‌تان افزایش یابد.

در پایان لازم می‌دانم از تمام دوستانی که در به ثمر رسیدن این مجموعه سهیم بودند صمیمانه تشکر و قدردانی کنم:

مدیریت فهیم و پرسنل محترم انتشارات بین‌المللی گاج.

جناب آقای جمال‌الدین هنرور که نظارت کیفی و ویراستاری علمی و بازبینی نهایی این کتاب را بر عهده گرفتند. و تشکر ویژه از همسر عزیز و مهربانم به خاطر مساعدت‌های ارزنده‌ی ایشان در تمامی مراحل تألیف. از صمیم قلب موفقیت تمامی دانش‌آموزان عزیز را از خداوند متان خواهانم.

گیاه حشره‌خوار	درک مطلب ۱
فواید خرما	درک مطلب ۲
عسل	درک مطلب ۳
ماه	درک مطلب ۴
لاک‌پشت	درک مطلب ۵
تأثیر متقابل پنی‌سیلین و ویتامین C	درک مطلب ۶
لوبیا	درک مطلب ۷
سلامتی قلب	درک مطلب ۸
مناظره باد و خورشید	درک مطلب ۹
مهندسی ژنتیک	درک مطلب ۱۰
قارچ	درک مطلب ۱۱
پروانه	درک مطلب ۱۲
فیل	درک مطلب ۱۳
اشتراکات موجودات زنده	درک مطلب ۱۴
گرگ	درک مطلب ۱۵
کار و ویژگی‌های آن	درک مطلب ۱۶
نتیجه کارها	درک مطلب ۱۷
تاریخچه پرچم	درک مطلب ۱۸
عزم و پایداری (۱)	درک مطلب ۱۹
عزم و پایداری (۲)	درک مطلب ۲۰

۱

إِنَّ بَعْضَ الْحَيَوَانَاتِ تَعِيشُ بِأَكْلِ النَّبَاتَاتِ، وَ لَيْسَ هَذَا أَمْرًا غَرِيبًا، وَ لَكِنَّ الْغَرِيبَ أَنَّ بَعْضَ النَّبَاتَاتِ تَأْكُلُ الْحَيَوَانَاتِ!! هُنَاكَ أَكْثَرَ مِنْ ۵۰۰ نَوْعٍ مِنَ النَّبَاتَاتِ الَّتِي تَأْكُلُ الْحَشْرَاتِ! تَلِكُ النَّبَاتَاتُ تَنْمُو غَالِبًا فِي الْأَرْضِ غَيْرِ الزَّرَاعِيَّةِ، فَتَحْتَاجُ إِلَى كَمِيَّةٍ مِنَ النَّتْرُوجِينِ، وَ لَقَدْ هَدَاهَا اللَّهُ إِلَى رَفْعِ حَاجَتِهَا بِصَيْدِ الْحَشْرَاتِ! لِهَذِهِ النَّبَاتَاتِ أَوْرَاقٌ (جِ رَوْقٌ) عَلَيْهَا مَادَّةٌ لَزْجَةٌ وَ لَهَا غَالِبًا رَائِحَةٌ عَطْرَةٌ، فَحِينَ تَأْتِي الْحَشْرَةُ تَسْقُطُ عَلَى هَذِهِ الْمَادَّةِ وَ لَا تَقْدِرُ الْخَلَّاصَ مِنْهَا، فَيَصِيدُهَا النَّبَاتُ!

۱ لماذا لا تقدر الحشرة الخلاص من بعض النباتات؟

- ۱ لأنها تريد أن تأكل النبات.
- ۲ إن النبات ينشر رائحة عطرة.
- ۳ بسبب وجود مادة لزجة على أوراقها.
- ۴ لأن الحشرة لا تحب أن تطير مرة ثانية.

۲ ما هو العجيب في الطبيعة؟ هو أن ترى ...

- ۱ الحشرة تصيد النبات!
- ۲ الحشرة تأتي نحو النبات!
- ۳ الحيوان يصيد النبات و يأكله!
- ۴ النبات هو الصياد و الحشرة صيده!

۳ عبن العبارة التي فيها خبر عجيب:

- ۱ قتل النبات حشرة جميلة.
- ۲ أكلت الحشرة نباتاً جميلاً.
- ۳ فرت حشرة جميلة من يد صيادها.
- ۴ لبعض النباتات رائحة عطرة تجذب الإنسان.

۴ عبن العنوان الأنسب للنص:

- ۱ هداية الله
- ۲ النبات الصياد
- ۳ صيد الحشرات
- ۴ النباتات العطرة

لغات متن

أكل	خوردن
غريب	عجيب، شگفت
تنمو	رشد می‌کنند
كمية	مقدار
النتروجين	نیتروژن
هدا (هدى)	هدایت کرده است

أوراق	برگ‌ها
مادة لزجة	ماده‌ای چسبناک
عطرة	معطر
تأتي	می‌آید
تسقط	می‌افتد
لا تقدر	نمی‌تواند
الخلاص	رهايي
يصيدها	آن را شکار می‌کند

لغات تست‌ها

تريد	می‌خواهد
ينشر	می‌پراکند
أن تطير	که پرواز کند
تحو	به‌طرف، به‌سمت
فرت	فرار کرد
الأنسب	مناسب‌ترین

گیاه حشره خوار

متن

این بعضی حیوانات
مانند برخی حیوانات
تعیش با کلّ النباتات،
با خوردن گیاهان زندگی می‌کنند. و این، امر عجیبی نیست، ولی لکنّ الغریب أنّ

بعضی النباتات تأکل الحيوانات!!
برخی گیاهان حیوانات را می‌خورند!!
هناک أكثر من ۵۰۰ نوع
حشرات را می‌خورند!
من النباتات التي
حشرات را می‌خورند!
تأکل الحشرات!

تلك النباتات تنمو غالباً
آن گیاهان رشد می‌کنند غالباً
في الأراضي غير الزراعيّة،
در زمین‌های غیر زراعی،
فتحتاج إلى كمیّة من النتروجين،
و به مقداری نیتروژن احتیاج دارند،

ولقد هدّاهما الله
و خداوند آن‌ها را هدایت کرده است
إلى رفع حاجتها
به رفع نیازشان
باصيد الحشرات!
با شکار کردن حشرات!
لهذه النباتات أوراق
این گیاهان برگ‌هایی دارند

عليها مادة لزجة
[که] روی آن‌ها ماده‌ای چسبناک وجود دارد
ولها غالباً رائحة عطرة،
و غالباً خوش‌عطر است،
فحين تأتي الحشرة
پس هنگامی که حشره می‌آید

تسقط علی هذه المادّة
روى این ماده می‌افتد
ولا تقدر الخلاص منها،
و نمی‌تواند از آن خلاص شود،
فيصيدها النبات!
پس گیاه، آن را شکار می‌کند!

بعضی گیاهان، حیوانات را می‌خورند و این، امر عجیبی است.

بیش از ۵۰۰ نوع گیاه حشره‌خوار وجود دارد و غالباً در زمین‌های غیر زراعی، رشد می‌کنند.

خداوند، رفع نیاز غذایی آن‌ها را در شکار حشرات قرار داده است.

گیاهان حشره‌خوار، برگ‌هایی چسبنده و عطری دل‌انگیز دارند که باعث جذب و چسبیدن حشره به گیاه شده و نهایتاً حشره، صید می‌شود.

لماذا لا تقدر الحشرةُ الخلاصَ من بعض النباتات؟
چرا حشره نمی تواند خلاص شود از برخی گیاهان؟

۳ ۱

لأنّها تريد أن تأكل النبات.
زیرا می خواهد گیاه را بخورد.

۱

إنّ النباتَ ينشر رائحةً عطرة.
همانا گیاه بویی خوش می پراکند.

۲

بسبب وجود مادة لزجة على أوراقها.
به دلیل وجود ماده‌ای چسبنک بر روی برگ‌هایش.

۳

لأنّ الحشرة لا تحب أن تطير مرة ثانية.
زیرا حشره دوست ندارد پرواز کند [برای] بار دوم.

۴

دقیقاً در متن گفته شده است که « روی برگ‌های درختان حشره‌خوار، ماده چسبنکی وجود دارد که حشره بر روی آن می افتد و نمی تواند از آن خلاص شود. » پس گزینه (۳) صحیح است.

ما هو العجيبُ في الطبيعة؟ هو أن ترى ...
چه چیزی در طبیعت عجیب است؟ این است که ببینیم ...

۴ ۲

الحشرة تصيدُ النبات!
حشره، گیاه را شکار می کند!

۱

الحشرة تأتي نحو النبات!
حشره می آید به سوی گیاه!

۲

الحيوانُ يصيد النبات و يأكله!
حیوان، گیاه را شکار می کند و آن را می خورد!

۳

النبات هو الصياد و الحشرة صيده!
گیاه، شکارچی است و حشره، شکار آن است!

۴

طبیعتاً « آمدن حشره به سوی گیاه و شکار گیاه و خوردن گیاه » چیز عجیبی نیست، چون همیشه می توانیم آن‌ها را در طبیعت مشاهده کنیم. اما « شکار حشره توسط گیاه » چیز عجیبی است که در طبیعت، خیلی کم اتفاق می افتد. پس گزینه (۴) صحیح است.

عَيْنَ العبارة التي فيها خبرٌ عجيب:

مشخص کن عبارتی را که در آن، خبری عجیب آمده است:

۱ ۳

۱ قتل النبات حشرة جميلةً.
کُشت گیاه حشره‌ای زیبا را.

۲ أكلت الحشرة نباتاً جميلاً.
خورد حشره گیاهی زیبا را.

۳ فَرَّتْ حشرة جميلة من يد صيادها.
فرار کرد حشره‌ای زیبا از دست شکارچی‌اش.

۴ لبعض النباتات رائحة عطرة تجذب الإنسان.
برخی گیاهان بویی خوش دارند [که] انسان را جذب می‌کند.

با توجه به متن، عجیب‌ترین خبر ممکن این است که «گیاه، حشره‌ای زیبا را کشت» که به همان مضمون اصلی متن یعنی «گیاهان حشره‌خوار» برمی‌گردد. پس گزینه (۱) صحیح است.

توضیح

عَيْنَ العنوان الأنسب للنص:

مناسب‌ترین عنوان برای متن را مشخص کن:

۲ ۴

۱ هداية الله
هدایت خدا

۲ النبات الصياد
گیاه شکارچی

۳ صيد الحشرات
شکار حشره‌ها

۴ النباتات العطرة
گیاهان معطر

متن، در مورد گیاهانی صحبت می‌کند که حشرات را می‌خورند و مناسب‌ترین گزینه برای عنوان متن همان گزینه (۲) یعنی «گیاه شکارچی» است.

توضیح

دوست باوفا	درک مطلب ۴۱	ملایمت در معاشرت	درک مطلب ۲۱
اسلام و علم پزشکی	درک مطلب ۴۲	صدای مخالف (۱)	درک مطلب ۲۲
مسلمانان و علم داروسازی	درک مطلب ۴۳	صدای مخالف (۲)	درک مطلب ۲۳
ویتامین C	درک مطلب ۴۴	فقر	درک مطلب ۲۴
تقسیمات زمان	درک مطلب ۴۵	معجزه احسان	درک مطلب ۲۵
ناپایداری دنیا (۱)	درک مطلب ۴۶	مدرسه فقر	درک مطلب ۲۶
ناپایداری دنیا (۲)	درک مطلب ۴۷	تقلید، عامل پیشرفت	درک مطلب ۲۷
اهمیت تنوع غذایی	درک مطلب ۴۸	اهمیت وقت	درک مطلب ۲۸
مسئولیت زن در جامعه	درک مطلب ۴۹	پایبندی به وقت	درک مطلب ۲۹
پستی و بلندی‌های زندگی	درک مطلب ۵۰	شریف ادربیسی	درک مطلب ۳۰
زندگی، صخره‌ای مقاوم	درک مطلب ۵۱	شهری در اعماق دریا	درک مطلب ۳۱
شیرینی و تلخی زندگی	درک مطلب ۵۲	أسطرلاب	درک مطلب ۳۲
سخت‌گیری با دشمنان	درک مطلب ۵۳	کامپیوتر	درک مطلب ۳۳
سختی‌ها، سازنده انسان	درک مطلب ۵۴	موش‌های پرفایده	درک مطلب ۳۴
آسان و سخت زندگی	درک مطلب ۵۵	تمساح و پرنده	درک مطلب ۳۵
قانون جنگل	درک مطلب ۵۶	باز شکاری	درک مطلب ۳۶
آلودگی محیط زیست	درک مطلب ۵۷	فوائد مغناطیس زمین	درک مطلب ۳۷
اتحاد امت	درک مطلب ۵۸	ویژگی‌های موجودات زنده	درک مطلب ۳۸
غفلت	درک مطلب ۵۹	خواب ماهی‌ها	درک مطلب ۳۹
اهمیت آهن در بدن	درک مطلب ۶۰	کوسه‌ماهی	درک مطلب ۴۰

٢١

أطلب ما تريد في معاشرتك بابتسامتك، فذلك خير من الشدة والغضب، فالرفق مثل السحر يؤثر في النفوس و يغير الحالات. فمن اتخذوه وسيلة له تمكن من (قدر على) تذليل أشد المصاعب و فاز بما يطلب! الإنسان الرفيق في معاشرته مع أبناء بلده يستطيع أن يستولي على العقول. ونحن لا نقصد بهذا الكلام أن يكون المرء لينا في جميع الحالات! ولكن هذا الخلق في الأمور السياسية بحاجة إلى تأمل و حزم أكثر، لأن القوي قد يبتسم ليصيد الضعيف!

١ أمرنا باتخاذ موقف (منهج) الرفق في .....

١ مواجهة الأقوياء!

٢ المسائل السياسية!

٣ مواجهة الضعفاء!

٤ الارتباطات الاجتماعية!

٢ عيّن الخطأ:

١ رفق القوي ليس دائماً علامة لحسنه و كرامته!

٢ أسلوب الرفق لا يفيدنا إلا في المسائل السياسية!

٣ بعض الأحيان الرفق خدعة العدو يتخذها ليخدعنا!

٤ الرفق يصبح بعض الأحيان سمّاً مهلكاً يقتل الإنسان!

٣ متى يجب أن نستفيد من أسلوب الرفق؟

١ إذا أصبحنا متأثرين بهذا الخلق!

٢ لما أردنا أن نصيد ضعيفاً!

٣ حين علمنا أنه مؤثر في المخاطب!

٤ إذا واجهنا قوياً و خفنا منه!

٤ عيّن الأقرب إلى مفهوم النص:

١ بالملاطفة تُخرج الحيّة (الأفعى) من مكانها!

٢ قد تفعل الشدة ما لا يفعله الرفق!

٣ المؤمن رحيم بالمؤمنين شديد بالكافرين!

٤ الزم اللطف و اترك الشدة فإنها خسارة!

لغات متن

بابتسامتك	با لبخندت
الرفق	ملايمت
اتخذوه	برگزیند آن را
تمكن من	می تواند
تذليل	خوار کردن
المصاعب	سختی ها
الرفيق	ملايم
أبناء بلده	هم وطنانش
يستطيع	می تواند
أن يستولي	چیره شود
لين	نرم، ملايم
الخلق	رفتار
حزم	دوراندیشی

لغات تستها

أمرنا	امر شديد
موقف	اسلوب، شیوه
اتخاذ	انتخاب
خدعة العدو	نیرنگ دشمن
ليخدعنا	تا ما را فریب دهد
متأثرين	تأثیرپذیرندگان
واجهنا	روبه رو شويم
الزم	پای بند باش
خسارة	ضرر، زیان

ملايمت در
معاشرت

متن ۲۱

أطلب ما تريد	في معاشرتك	بابتسامتك.	فذلك خير من الشدة و الغضب.
طلب کن آن چه را می خواهی	در معاشرت خود	با لبخندت،	از سخت گیری و خشم بهتر است،
فالرفق	مثل السحر	يؤثر في النفوس	و يغيّر الحالات.
و ملايمت مانند جادو	در جان ها اثر می گذارد	و حالت ها را تغيير می دهد.	و هر کس،
اتخذة وسيلة له	تمكّن من	تذليل أشدّ المصاعب	
آن را [به عنوان] ابزاری برای خود برگزیند	می تواند	بر سخت ترین مشکلات چیره شود	
و فاز بما يطلب!	الإنسان الرقيق	في معاشرته	مع أبناء بلده
و به آن چه می خواهد دست یابد!	انسان ملايم و آرام	در معاشرت خویش	با هم وطنانش می تواند
أن يستولي على العقول.	نحن لا نقصد بهذا الكلام	أن يكون المرء ليتناً	
بر عقل ها [ی آن ها] چیره و مسلط شود.	و قصد ما از این کلام این نیست	که انسان، نرم و ملايم باشد	
في جميع الحالات!	ولكن هذا الخلق	و اما این رفتار	در همه حالات!
در همه حالات!	در کارهای سیاسی	نیازمند تأمل و دوراندیشی بیشتر است،	
لأنّ القويّ	قد يتسم	ليصيد الضعيف!	
زیرا [انسان] قوی و حيله گر	گاهی لبخند می زند	تا [انسان] ضعیف و ساده لوح را [قریب دهد و] شکار کند!	

دانشنی ملایمتی

- در معاشرت خود با افراد، آن چه را می خواهی با خنده و لبخند بخواه؛ زیرا مهربانی و لبخند از سخت گیری و خشم، بهتر است.
- مهربانی و ملايمت مانند جادوست که در افراد تأثیر می گذارد و حالات را تغيير می دهد.
- هر کس ملايمت را به عنوان ابزاری برای خود برگزیند می تواند بر سخت ترین مشکلات غلبه کند.
- قصد ما از این بحث (بر خورد ملايمت آمیز با افراد در معاشرت) این نیست که انسان همیشه با ملايمت رفتار کند.
- رفتار ملايمت آمیز، در امور سیاسی، نیاز به تأمل و دوراندیشی بیشتری دارد؛ زیرا شخص قوی، گاهی برای فریب دادن انسان ضعیف، با ملايمت و نرمی رفتار می کند.

أمرنا   باتخاذ   موقف (منهج) الرفق في ...
 امر شدید   به انتخاب   اسلوب (شیوه) ملایمت در...

۴ ۱

۱ مواجهة الأقوياء!
 رویارویی با مستکبران!

۲ المسائل السياسية!
 مسائل سیاسی!

۳ مواجهة الضعفاء!
 رویارویی با ضعیفان!

۴ الارتباطات الاجتماعية!
 ارتباطات اجتماعی!

در متن ذکر شده است که «ملایمت و مدارا مانند سحر و جادو در جانها تأثیر می‌گذارد و حالتها را تغییر می‌دهد و انسان آرام و ملایم در معاشرت خویش با هم‌وطنانش می‌تواند بر عقل‌های آنها چیره شود.» و این دلالت می‌کند که «انسان در ارتباطات اجتماعی خویش به مدارا کردن نیازمند است.» پس گزینه (۴) صحیح است.

عَيْن الخطأ :

۲ ۲

[گزینه] اشتباه را مشخص کن:

۱ رفق القوي   ليس دائماً   علامة لحسنه و كرامته!
 ملایمت شخص قوی   نیست همیشه   نشانه‌ای برای خوبی و بزرگواری او!

۲ أسلوب الرفق   لا يُفيدنا   إلا في المسائل السياسية!
 شیوه ملایمت و مدارا   مفید نیست برای ما   مگر در مسائل سیاسی!

۳ بعض الأحيان   الرفق   خدعة العدو   يتخذها ليخدعنا!
 گاهی اوقات   ملایمت   نیرنگ دشمن است   آن را به کار می‌گیرد تا ما را فریب دهد!

۴ الرفق   يصبح بعض الأحيان سماً مهلكاً   يقاتل الإنسان!
 ملایمت   گاهی اوقات سمی‌کننده می‌شود   [که] انسان را می‌کشد!

بیان کردن این مطلب که «اسلوب ملایمت و مدارا فقط در مسائل سیاسی برای ما مفید است.» کاملاً اشتباه است، چون در متن ذکر شده است که «انسان در معاشرت با هم‌وطنان نیز می‌تواند از آن بهره‌گیرد.» یعنی این اسلوب به غیر از مسائل سیاسی در روابط اجتماعی نیز کاربرد دارد. پس گزینه (۲) اشتباه است. ذکر این نکته ضروری است که در متن، اشاره شده که: [در مسائل سیاسی در استفاده از اسلوب ملایمت باید احتیاط کرد].

متی يجب	۳	۳
چہ زمانی واجب است	۱	۳
اذا أصبحنا متأثرين ہنگامی کہ تأثیر بیدیریم	۲	۳
لما أردنا ہنگامی کہ بخواہیم	۳	۳
حين علمنا أنه ہنگامی کہ بدانیم آن	۴	۳
إذا واجهنا قوياً ہنگامی کہ با شخصی قوی روبہرو شویم		۳
من أَسلوب الرفق؟ از شیوہ ملایمت و مدارا؟		
أَن نَسْتَفِيدَ استفادہ کنیم		
بِهَذَا الْخَلْقِ! از این خلق و خوی!		
أَن نَصِيدَ ضَعِيفًا انسان ضعیف و سادہ لوحی را [فربہ دہیم و] شکار کنیم!		
مؤثّر في المخاطب! در مخاطب تأثیر دارد!		
و خفنا منه! و از او بترسیم!		

در متن ذکر شدہ است کہ «ملایمت مانند جادوست کہ در جان ہا اثر می گذارد و حالت ہا را تغییر می دہد.» با علم بہ این مطلب واجب است کہ از آن استفادہ کنیم تا بہ آن چہ مدنظر داریم دست یابیم. پس گزینہ (۳) صحیح است.

توضیح

عین الأقرب ۱ ۴

مشخص کن نزدیک ترین [گزینہ] را به مفهوم النص:

بالملاطفة با ملاطفت و ملایمت	۱	۴
تُخرج الحيّة (الأفعى) من مکانها! از سوراخش!	۲	۴
ما لا يفعله الرفق! کہ ملایمت قادر بہ انجام آن نیست!	۳	۴
المؤمن رحيم بالمؤمنين مؤمن با مؤمنان، مہربان است	۴	۴
و با کافران نامہربان و سخت گیر است!		
الزم اللطف بہ لطف و مہربانی پای بند باش		
و اترك الشدة فإنها خسارة! زیرا آن [عامل و باعث] ضرر و زیان است!		
تخرج الحيّة (الأفعى) من مکانها! از سوراخش!		
ما لا يفعله الرفق! کہ ملایمت قادر بہ انجام آن نیست!		
المؤمن رحيم بالمؤمنين مؤمن با مؤمنان، مہربان است		
و با کافران نامہربان و سخت گیر است!		
الزم اللطف بہ لطف و مہربانی پای بند باش		
و اترك الشدة فإنها خسارة! زیرا آن [عامل و باعث] ضرر و زیان است!		

متن در مورد «اسلوب ملایمت، ملاطفت، مدارا، مہربانی و نرمش» صحبت می کند و این موارد را بہ «خشم و غضب» برتری می دہد. همان طور کہ می دانیم «با زبان خوش، می توان مار را از سوراخش بیرون آورد.» پس گزینہ (۱) کاملاً صحیح و نزدیک ترین گزینہ بہ عبارت است. برخی از دانش آموزان بہ اشتباہ، گزینہ (۳) را انتخاب می کنند اما در متن، در مورد موضوع گزینہ (۳) صحبتی نشده است.

توضیح

درک مطلب ۶۱	بهلول عاقل	درک مطلب ۸۴	ویژگی‌های خاص زبان عربی
درک مطلب ۶۲	حیوانات بیابان	درک مطلب ۸۵	اهمیت زبان عربی
درک مطلب ۶۳	دروازه پیشرفت	درک مطلب ۸۶	کرویت زمین
درک مطلب ۶۴	ادبیات ایرانی	درک مطلب ۸۷	شوق پرواز
درک مطلب ۶۵	ارزش سلامتی	درک مطلب ۸۸	کیفیت انجام کار
درک مطلب ۶۶	پیشگیری بهتر از درمان است.	درک مطلب ۸۹	تغییر و حرکت در زندگی
درک مطلب ۶۷	اعتماد به نفس	درک مطلب ۹۰	متون ادبی
درک مطلب ۶۸	فقدان اعتماد به نفس	درک مطلب ۹۱	تردید و مشکلات آن
درک مطلب ۶۹	نکوهش راحت‌طلبی	درک مطلب ۹۲	شغل دلخواه
درک مطلب ۷۰	نوگرایی	درک مطلب ۹۳	گروه‌های سه‌گانه مردم
درک مطلب ۷۱	ویژگی اساسی خانه	درک مطلب ۹۴	اهرام
درک مطلب ۷۲	علل بیماری‌های قلبی	درک مطلب ۹۵	عنکبوت آبی
درک مطلب ۷۳	رادار عنکبوت	درک مطلب ۹۶	تار عنکبوت
درک مطلب ۷۴	انسان و طبیعت	درک مطلب ۹۷	پدیده تعقل در حیوانات
درک مطلب ۷۵	طلا	درک مطلب ۹۸	سیم برق
درک مطلب ۷۶	زنبور عسل	درک مطلب ۹۹	تفاوت‌های قطب شمال با قطب جنوب
درک مطلب ۷۷	ارتباط میان ایرانی‌ها و عرب‌ها (۱)	درک مطلب ۱۰۰	همراهی ماه
درک مطلب ۷۸	ارتباط میان ایرانی‌ها و عرب‌ها (۲)		
درک مطلب ۷۹	ارتباط میان ایرانی‌ها و عرب‌ها (۳)		
درک مطلب ۸۰	عربی، زبان تمدن اسلامی		
درک مطلب ۸۱	ارتباط بین زبان‌های فارسی و عربی		
درک مطلب ۸۲	ایرانی‌ها و زبان عربی		
درک مطلب ۸۳	ویژگی‌های زبان عربی		

٦١

لغات متن	
الباكي	گریان
أثيبت	آدمم
حاملأ	حمل کننده
أعطيت	دادم
معروفأ بالأمانة	مشهور به امانتداری
فطن	فهميد، پی برد
قزرا	قرار گذاشتند
غداً	فردا
أن تطالب	که طلب کنی
اليوم التالي	روز بعد
أنيقة	شيك، زيبا
الكيس	كيسه
ألقي	انداخت
المجوهرات البديلة	جواهرات بدلی
استرداد	بازگرداندن، پس دادن
ردأ	باز گرداند
حينئذ	در اين هنگام
قدّم	تقديم كرد
مملوء بالزجاج والزمل	پر از شيشه و شن

لغات تستها	
أن يُوصل	که برساند
حَتَّى يُرى	تا نشان دهد
حانوت	مغازه
الأخير	نيكان

سمع بهلول صوت الرجل الباكي يقول أثيبتُ إلى بغداد حاملاً كلَّ المال الذي جمعته في حياتي للتجارة ثم أعطيته عطاراً معروفاً بالأمانة .... فطن بهلول بالموضوع فقزراً أن يذهب إلى العطار غداً و قال بهلول للزجل ما عليك إلا أن تطالب أمانتك غداً! في اليوم التالي لبس بهلول ملابس أنيقة و ذهب إلى العطار فسلم عليه و قال سمعت عن فضائلك و أمانتك كثيراً و أريد أن أسافر إلى مكان بعيد .... ففتح الكيس الذي كان معه و ألقى بعض مافيه من المجوهرات البديلة في نفس اللحظة وصل التاجر المسكين إلى دكان العطار و هو يقول له: أطلب استرداد أمانتي فردَّ العطار أمانته فوراً خوفاً من أن بهلول يلفظ بخيانته في الأمانة! حينئذٍ قدّم بهلول كيسه إلى العطار و خرج! و بعد قليل حين فتح العطار الكيس وجده مملوءاً بالزجاج و الزمل و بعض المجوهرات البديلة!

١ عَيِّنِ الخطأ: ما كان قصد بهلول؟

- الدِّفاع عن المظلوم!
- إراءة أن للحقّ دولة و للباطل جولة!
- أن يُوصل الحقّ إلى صاحبه!
- تعيين معيار للتمييز بين الصادق و الكاذب!

٢ عَيِّنِ الخطأ: لماذا ردَّ العطار أمانة الرّجل المسكين؟

- للحصول على مال أكثر!
- حتّى يرى نفسه أميناً مؤمناً!
- لأنّه أمين يردّ الأشياء إلى أصحابها!
- حتّى لا يندم بهلول من قصده!

٣ عَيِّنِ الخطأ:

- من عادة بهلول أن يلبس دائماً البسة أنيقة!
- لم يتكلّم الرجل المسكين مع بهلول في حانوت العطار!
- حين ذهب بهلول إلى حانوت العطار كان يحمل كيساً واحداً!
- كان العطار يحفظ أمانة الرجل المسكين في حانوته لا في مكان آخر!

٤ عَيِّنِ ما لا يناسب مفهوم القصة:

- لم تكن أرض الله خالية من الأخير!
- لا تعجل في عملك فإنّ العجلة تضرك!
- لا تياس؛ فإنّ اليأس من أشدّ أعداء الإنسان!
- ليس كلّ من تكلم عن أمر بمعنى أنّه يؤمن به!

بهلول عاقل

متن ۶۱

سمع بهلول صوت الرجل الباكي يقول
بهلول صدای مرد گریان را شنید که می گفت: **آئیئتُ إلى بغداد**
در حالی که حمل می کردم کلّ دارایی که آن را در زندگی ام
برای تجارت جمع کرده بودم،

ثمّ أعطيتُه عطاراً معروفاً بالأمانة....
سپس آن را به عطاری که به امانتداری مشهور بود دادم...
فطن بهلول بالموضوع
بهلول موضوع را فهمید، پس قرار گذاشتند که فردا نزد عطار بروند،
فقترًا أن يذهبا إلى العطار غداً

و قال بهلول للرجل:
و بهلول به مرد گفت:
ما عليك إلا أن تطلب أمانتك غداً!
تنها کاری که فردا می کنی این است که امانتت را طلب می کنی!
في اليوم التالي
در روز بعد

لبس بهلول ملابس أنيقة
بهلول لباس های شیک پوشید
و ذهب إلى العطار فسلمّ عليه و قال
و نزد عطار رفت و به او سلام کرد و گفت: **سمعت عن فضائلك و أمانتك كثيراً**
از بزرگی ها و امانتداری تو بسیار شنیدم،

و أريد أن أسافر إلى مكان بعيد....
و می خواهم به مکان دوری سفر کنم... پس باز کرد کیسه ای که همراهش بود
و ألقى بعض ما فيه من المجوهرات البدئية
و مقداری جواهرات بدلی در آن انداخت

في نفس اللحظة وصل التاجر المسكين إلى دكان العطار و هو يقول له:
در همان لحظه تاجر بینوا به مغازه عطار رسید
و به او می گوید: **أطلب استرداد أمانتي!**
فردة العطار أمانته فوراً
پس عطار فوراً امانتش را بازگرداند

خوفاً من أنّ بهلول يظن بخيانته في الأمانة!
از ترس این که مبدا بهلول پی به خیانتش در امانت ببرد!
حينئذٍ قدّم بهلول كيسه إلى العطار و خرج!
در این هنگام بهلول کیسه اش را به عطار تقدیم کرد و خارج شد!

و بعد قليل حين فتح العطار الكيس
و پس از اندکی هنگامی که عطار کیسه را گشود
وجده مملوءة بالزجاج و الزمّل و بعض المجوهرات البدئية!
آن را پر از شیشه و شن و مقداری جواهرات بدلی یافت.

- بهلول چون انسان نیک اندیشی بود خواست از مظلوم دفاع کند و حق را به صاحبش بازگرداند.
- بهلول با حقیقهای که به عطار زد هم حق مظلوم را پس گرفت و هم به عطار ثابت کرد که دست بالای دست بسیار است.
- عطار برای رسیدن به اموال بهلول و برای این که خود را انسانی امانتدار معرفی کند فوراً امانت مرد را بازگرداند.
- همیشه این گونه نیست که انسان های به ظاهر دین دار، امانتدار و امین اموال مردم باشند.

ما کان قصد بهلول؟ عین الخطأ:

گزینه [اشتباه را مشخص کن]: هدف بهلول چه بود؟

۴ ۱

۱ الدفاع عن المظلوم!
دفاع از مظلوم!

۲ إراءة أنّ للحقّ دولة و للباطل جولة!

نشان دادن این‌که حقانیت حکم فرماست و باطل یک دوره [کوتاه] دارد.

۳ أن یوصلَ الحقّ إلى صاحبه!
این‌که حق را به صاحبش برساند!

۴ تعیین معیار للتمييز بين الصادق و الكاذب!
مشخص کردن معیاری برای تشخیص میان راستگو و دروغگو

با توجه به متن برای بهلول مشخص شده بود که مرد بینوا راست می‌گوید و هدفش معیاری برای تشخیص راستگو و دروغگو نبود. پس گزینه (۴) اشتباه است و به عنوان پاسخ صحیح انتخاب می‌شود.

توضیح

لماذا ردّ العطار أمانة الرّجل المسكين؟ عین الخطأ:

گزینه [اشتباه را مشخص کن]: چرا عطار امانت مرد بینوا را بازگرداند؟

۳ ۲

۱ للحصول علی مال أكثر؟
برای به‌دست آوردن مال بیشتر!

۲ حتّى یرى نفسه أميناً مؤمناً
تا خودش را امانت‌دار با ایمان نشان دهد!

۳ لأنّه أمين یردّ الأشياء إلى أصحابها!
زیرا او امانت‌داری بود که اشیاء را به صاحبانشان باز می‌گرداند!

۴ حتّى لا یندم بهلول من قصده!
تا اینکه بهلول از هدفش پشیمان نشود!

تمام متن در مورد امانت‌دار نبودن مرد عطار سخن می‌گوید و حول این قضیه می‌چرخد پس گزینه (۳) اشتباه است و به عنوان پاسخ صحیح انتخاب می‌شود.

توضیح

عَيْنِ الْخَطَأِ:

۱ ۳

[گزینه] اشتباه را مشخص کن:

۱ من عادة بهلول أن یلبس دائماً ألبسة أنيقة!
عادت بهلول بود که همیشه لباس‌های شیک بپوشد!

۲ لم يتكلم الرجل المسكين مع بهلول في حانوت العطار!
مرد بینوا در مغازه عطار با بهلول صحبت نکرد!

۳ حين ذهب بهلول إلى حانوت العطار كان يحمل كيساً واحداً
هنگامی که بهلول به مغازه عطار رفت یک کیسه حمل می‌کرد!

۴ كان العطار يحفظ أمانة الرجل المسكين في حانوته لا في مكان آخر!
عطار از امانت مرد بینوا در مغازه‌اش نه در جای دیگر محافظت می‌کرد!

عادت بهلول این نبود که همیشه لباس‌های شیک بپوشد و تنها برای فریب دادن عطار و ثروتمند جلوه دادن خود لباس شیک بپوشید. پس گزینه (۱) اشتباه است و به عنوان پاسخ صحیح انتخاب می‌شود.

توضیح

عَيْنِ مَا لَا يَنْسَبُ مَقْهَوْمِ الْقِصَّةِ:

۲ ۴

مشخص کن آنچه [گزینه‌های] را که تناسب ندارد با مفهوم داستان:

۱ لم تكن أرض الله خالية من الأخيار!
زمین خدا خالی از نیکان نیست!

۲ لا تعجل في عملك فإنَّ العجلة تضرک!
در کارت شتاب نکن زیرا شتاب کردن به تو ضرر می‌رساند!

۳ لا تباأس؛ فإنَّ البأس من أشدَّ أعداء الإنسان!
ناامید نباش؛ زیرا ناامیدی از بزرگ‌ترین دشمنان انسان است!

۴ لیس كل من تكلم عن أمر بمعنی أنه یؤمن به!
کسی که در مورد امری صحبت می‌کند به این معنا نیست که به آن ایمان دارد.

گزینه (۲) در مورد عجله در کار صحبت می‌کند که هیچ ارتباطی به مفهوم داستان متن ندارد و به عنوان پاسخ صحیح انتخاب می‌شود.

توضیح